

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Einar Grimsø

o.r.sf.

G/E

Røroy, 23.sept.1947

International Red Cross,
Red Cross Personnel Bureau
Geneva / Switzerland

Røde Kors-søstres tjenestgjøring på tysk side under krigen. Deres CJN/TJ/C 189

Herved erkjendes mottagelsen av Deres brev av 19. august 1947. Det gledet meg meget å se derav at De har tatt Dem av den saken som jeg har innbragt for Dem.

Jeg vil være Dem meget takknemlig for å bli meddelt resultatet av de videre forhandlinger om evtl. forandring av konvensjonen derhen at også frivillige søstre skal nyde samme beskyttelse som de beordrede søstre.

I slutten av Deres siste brev ønsker De å få oppgitt teksten til den eden som min klient, frøken Håvin ble avfordret.

Jeg har forelagt Deres anmodning for min klient som svarer herpå følgende "Så ~~xxx~~ til det siste avsnittet ang. Røde Kors-eden.

Alle søstre som drog til fronten ble først ved en høytidelig tilstelning tildelt sitt identitetskort samt nr. og dødsmerke. Etterpå ble eden lest opp for oss, og vi måtte med tre fingre i været gjenta alt. Den tyske eden begynte med "Im Namen des Führers" osv. Innholdet av eden var et resyme av Genferkonvensjonen, at vi skal pleie alle, uansett tjenestegrad nasjonalitet og rase, likt, at vi er der for å hjelpe de sårede og syke, at våre personlige ønsker, kommer først i annen rekke osv. osv."

Ja, dette er frk. Håvins svar på Deres anmodning.

Jeg takker atter for Deres siste brev som inneholdt meget verdifulle opplysninger til støtte for min klient.

Frøken Håvin er dømt til frihetsstraff i 1 år og 6 mdr. Men fullbyrdelse er utsatt i påvente av resultatet av den søknad om benådning som jeg har innsendt for henne. Deres opplysninger i siste brev vil være en verdifull støtte for søknaden om benådning.

De norske myndigheters behandling av hjemvendte Røde-Kors-søstre som har tjenestgjort på tysk side under krigen, har vært gjenstand for sterk kritikk også her i Norge. Spørsmålet har vært behandlet i dagspressen.

Arbedigst

sign. E. G r i m s ø

Riktig avskrift bevidnes:

G/E.

Rørøy, 30.sept.1947

Til

Norges Røde Kors,

Bankplassen 1
Oslo.

Ad norske Røde Kors søstres frivillige tjenestgjøring på tysk side under krigen.

Deres brev av 24.ds. er mottatt. Det gleder meg å se at også Norges Røde Kors vil vie denne saken oppmerksomhet.

I henhold til Deres anmodning vedlegger jeg:

1. Gjenpart av mitt brev av 19.2. til International Red Cross
 2. Avskrift av Internat.Red Cross'svar av 18.3.47 til undertegnede
 3. Gjenpart av mitt brev av 1.aug.47 til Internat.Red Cross
- Internat.R.C. svar herpå av 19.aug.1947 har De fått oversendt med min forrige ekspedisjon.

For at De kan bli fullt orientert i saken tillater jeg meg ytterligere å vedlegge til utlån:

4. Utskrift av Rana herredsretts dom av 11.7.46. I dommen er intatt tiltalebeslutningen.
5. Utskrift av Høyesteretts d om av 9.januar 1947

Til ytterligere orientering for Dem skal jeg tillate meg å opplyse: Tiltalte Lillie Haavin var medlem av NS allerede før krigen. Imidlertid hadde hennes medlemskap dabbet av, hvorfor hun meldte seg på nytt inn partiet i september 1940. Når hun gjorde dette, var grunnen den at det ble sagt henne at det da var lettere å komme seg til Tyskland.

Det etter min mening like frem opprørende ved herredsrettens som er følgende avsnitt av domsbegrundelsen:

"I straffeskjerpene retning er lagt vekt på den særdeles alvorlige forbrytelse som tiltalte har gjort seg skyldig i ved å ha utført fronttjeneste gjennom en lengre tid."

Høyesterett har ved sin sterke reduksjon av den ved herredsretten idømte straff i realiteten tatt avstand fra herredsrettens begrunnelse. Men o -så Høyesterett finner søsters "fronttjeneste" som straffbar etter landssvikanordningens pgr. 2, nr.4, jfr. straffelovens pgr.86.

Som det fremgår av Høyesteretts dom, har en av dommerne dissenterert og stemt for kun 6 mdr., "idet han ikke kan finne at en sykesøster i hospitalstjeneste for tyskerne bør bedømmes strengt, da det her dreier seg om arbeid av rent humanitær art."

Jeg forstår den dissenterende dommers votum derhen at han mener at 6 mdr. kan være passende straff for medlemskapet av NS og hennes øvrige virksomhet i partiet, men at hospitalstjenesten ikke bør komme i betraktning under straffutmålingen.

Altså; Også etter Høyesteretts flertalls dom er det på det rene at hospitalstjenesten ansees som en forbrytelse og at det er denne forbrytelse som har veiet tyngst under straffutmålingen.

Som det vil fremgå av de to brev jeg har mottatt fra det Internat.Røde Kors i Geneve, er man på det hold ikke enig med de norske myndigheters behandling av sykepleiersker som har arbeidet på tysk side.

Av samme opfatning som det Internat.Røde Kors'hovedsede er de amerikanske og engelske okkupasjonsmyndigheter i Tyskland.

Jeg er derfor interessert å få høre hvorledes Norges R.Kors stiller seg. Hvis Norges Røde Kors finner å kunne slutte seg til det standpunkt som inntas av det Internat.Røde Kors'hovedsede samt de amerikanske og engelske okkupasjonsmyndigheter i Tyskland, vil dette være en utmerket støtte i kravet på revisjon av de avsatte dommer som i høy grad virker støtende for den almindelige rettsfølelse.

Det har nemlig tidligere på alle hold vært oppfattet som en hellig og

ukrenkelig bud at hospitalstjenesten under krig ikke kjendte forskjell på venn eller fiende. Derfor har også Røde Kors hatt en enestående tilslutning fra alle hold.

Skulle krenkelsen av dette bud bli stående ved makt, uten protest fra Røde Kors selv, vil dette innebære en fare for et tilbakeslag i Røde Kors' popularitet.

På grunn av stor travelhet ved mitt kontor for tiden er der ikke blitt tid til å ta avskrift av bilag 4 og 5 herved, hvorfor jeg be om å få disse to bilag tilbakesendt.

5 bilag.

Erbødigst
sign. E.Grimso

Avskriftens riktighet
bevidnes: